

Cancelari'a Redactiunii:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuati'a Redactorului:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Federationii“

Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiesco care publicatiune separatu. In Loculu deschis
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 14/26 ianuaru 1868.

Diurnalele francesci se paru a-si fi datu vorb'a pentru alinarea ingrigirilor publicului escate de frica unei esplosiuni a conflictelor in Europ'a. Despre diuariulu „Patri'a“ vorb'ramu in nr. tr., asta-di avemu sè mai amintimu si celea ce le dice diuariulu „l'Etendard“ (Flamur'a), carele se incerca a negà faimele de dupa cari masse insemnate de osti rusesci ar fi concentrate in provinciile meri lionali-apusene a le imperatiei rusesci pentru intempinarea evinimentelor grele ce ar potè prorumpe in Oriente. Starea militare a Poloniei si a Besarabiei — dice acelu diurnal — nu ar' presentà asta data unu caracteru esceptiunale. Noi cre'lemu cã acesta observatiune d'in urma voiesce a in legetà rancle Russei, aducandu-i a minite, cã la intemplan candu acest'a s'ar aruncà in nescie intreprinderi cutediatorie si opuse intereselor Franciei. i-s'ar aflà leaculu si ei pentru a i-se stemperà poti'a de noua eucerire. A leca i-s'ar luà partea Romantie ce i lasase tractatulu Paris si i-s'ar mai atitià carbuni pre capu si cu Fr. onia, a carei-a rescolare nu se incercase atunci.

In legatura cu acesta tienuta a foiloru oficiose, mai avemu a inregistrà si a te faime, dupa cari imprumutulu de 400 milioane nu se face. Unu articlu in „Constitutiunulu“ au fostu interpretatu astfeli si au facutu de s'au urcatu indata fon lurile la burs'a de Paris. Inse acestu imprumutu — precum spune unu corespondente parisienu — este de lipsa, pentru a se reduce detoria pen linte, a se plati transformatiunea armelor si perderea materiilor in resbelulu mesicanu, apoi pentru a se suplini spelele speditiunii romane si deficitele anulului tr. i in fine, pentru a desdauna, cãtu e cu potintia, pre obligatiuni imprumuturor mesicane. Se cre'le dara, cã acestu imprumutu se va propune in Camera, indata dupa ce legea militare va fi primita si in Senatu.

Gvernulu ital. pentru a suplini cumplitulu deficitu de 223 milioane pre anulu e. crede cã va potè face 14 milioane economla, apoi va avè la despusetiune veniturile contributiunii aruncate pre macinatulu granelor si timbrulu, cari voru aduce 95 mil. Cãtu pentru instrainarea bunurilor besericesci, carea se opereza cam cu incetulu si numai succesivu, de altmintrea in conditii favorabile erariului, gvernulu nu spereza pentru presentu usiorare, dar cu ajutorulu acestu isvoru si in urma prin urcarea progresiva a contributiunii (imposite) deficitulu ar potè sè despara in timpu de 12 ani. — Prevederile dlui ministru de finacie se paru a fi de natura prea incumetata. Dacu de acum inca contributiunea intra cam cu anvoe si causeza viue reclamatiuni, noue sarcine nu voru adauge nemica prosperitatii publice si prin urmare nu voru contribuì a immultì productulu generalu alu tapselor, — ceea ce lamuritu dovedescu tristele esemple a le op'ratiiuniloru financiarie d'in Austria basate pre asemene precaculãri gresite. — Averile besericesci la cari face socotela ministrulu de fin. alu Italiei, se pretiuescu la 1.200 de milioane franci. Suma frumoseca, dar candu se voru vinde si aceste bunuri, ce va mai avè de vendutu gvernulu? A cercà totu averi noue de vendutu, precum s'a facutu si la noi, instrainandu-se mai tote bunurile statului, si s'au arcatu tendintia de a se pune man'a si pre averile besericesci, nu e economla, nu e sciintia financiaria, ei e dilapidarea averiloru statului si a besericesci; alte medilooce sunt de a se luà, mesura radicala, si acest'a va fi numai atunci dacu s'ar scadè erogatiunile prin reducerea speselor de administratiune, prin reducerea insemnata a ostiriloru cari sugu medu'a poporeloru, sialt. astfeli scadiendu-se si contributiunea, apoi deschi-

diendu-se calea spre infflorirea industriei si a comer-ciului, ar potè innainta in scurtu bunastarea materiala a poporeloru, ca in timpu de nevoe sè pota suportà si insarcinãri mai grele d'in prisosulu adunatu, dar a totu storce ca cu masin'a idraulica, in urma séu séca isvorulu séu se strica masin'a. De cãtu ori s'au disu si se dice pre tote dilele, dar gverneloru nu li pasa de tipetele opiniunii publice a poporeloru; urmarea potè sè fie trista candu odata, starea loru devenindu nesuportabile, desperatiunea le va impinge la resbunarea atãtoru suferintiie.

Unu diurnalul catolicu intitulatu „Foile de Colonia“ publica unu incilinte, care dacu e esactu, ar semnà pus-tiunea Prussiei fatia cu cestiunea Romei. — Clerulu si poporul catolicu alu diecesci de Culm au presentatu in 15, l. c. prin una deputatiune o Adressa regelui Vilhelmu pentru a-i cere interventiu-ne lui in favorea poterii timpurarie. Regele ar fi respunsu cã, dupa convingerea sa, garanti'a poterii timpurarie a Ponteficelului este necesaria, si cã, precum alti suverani asiè si d'insulu au facutu pasi pentru a protege neaternarea capului vediutu alu besericesci catolice. „Adeveratù e, — ar fi disu regele, cã nu potu intrebuintiã decâtu medilooce morale, pentru cã situatiunea geografica a Prussiei nu érta intrebuintiarea mediulocelor materiale. Pentru momentu Ponteficele nu este amenintiatu neci de unu periclu, cã-ce suveranii Europei nu ar suferi neci o violare a statului ponteficel. Regele spera, in fine, cã staruintile combinate a te suveraniloru voru reesi a garantà neaternarea Ponteficelului.“ Unu limbajiu neacceptatu de la unu domnitoriu protestantu.

In polemiele sulate in contr'a amestecului Russei in afacerile orientale, diurnalele de Vien'a si in capulu lor, reactiunariulu „Debatte“ au mersu pana a dice cã, poteriile crestine ar trebui sè se lapede (sic) de a protege pre crestini d'in Orientu. Acesta tese o combate „Invalidulu rusescu“ observandu cã dacu s'ar urmà acestu principiu, supusii crestini d'in Turcia, desperandu de a-si mai vedè usiorata sortea loru cea ticalosa, s'ar redicà cu glotele, si atunci pentru a scapà imperiulu turcescu poteriile crestine inse-si ar' fi silite a se alià cu apesatori corelegiunariiloru séi. — Omenii de la „Debatte“ ca si toti ceilalti semeni ai loru, d'entre cari unulu contele Arturu Se-herr-Thoss, nu voru sè scie nemica de drepturile poporeloru apesate, numai de a le celoru ce sunt la potere, ei inchidu ochii d'inaintea adeverului, d'inaintea istoriei, nega libertatea pentru unii, reclamandu numai domniea pentru altii, sunt mercenari condusi a suflà in bucinulu reactiunii. Ei inse nota in contr'a torintelui, carele i va trenti in abisu.

Cestiunea natiunalitatiloru.

(G.) In inticlesulu promissiunei nostre revenimu la articulu scrisu in „P. L.“ de etele A. Thoss despre cestiunea natiunalitatiloru, impartesitu in urulu de cri alu diurnalulu nostru, spre a face cãtu-va observãri fugitive, si pana candu ne voru iertà impregiurãrile a luà cestiunea acest'a la desbateru mai detaliata. Dlu ete nu vre a fi demonstratu prin acelu articlu neci mai multu neci mai puticnu de cãtu cã in Ungaria nice nu potè fi vorba de o cestiune a natiunalitatiloru, fiindcã, dupa dsa, numai o natiunalitate esiste in Ungaria, carea nu recunsece decâtu numai fi egalu indereptatiti, cetatienii unguri.

Pentru a potè veni la acesta conclusiune, dlu ete insira cãtu-va premise false, in urmarea caror'a nu este nimicu mai logicu de cãtu ca si conclusiunea sè-i fia asemene scalcitata, falsa. Intortoca conceptulu de „natiunalitate“ si „natiune“ cum i vine mai bine la socotela si in urma afla inconvenientu chiaru si

in impregiurarea cã romanulu se numesce romanu serbulu, serbu etc. si nu se numescu toti unguri! — Intr'adeveru n'ar merità nice sè ne ocupãmu de unu articulu ce-si iè refugiulu la astfeliu de argumente, dacu n'am avè detorintia d'a combate totu ce se radica in contr'a nostra, si dacu n'am vedè in articulu, de care ne intretinemu, intentiunea de a mistificà, pre cont'a nostra, inca si cestiunea cea mai lamurita.

Dlu ete admite, la inceputu, cu multa gratia esistintia unei cestiuni „asiè numite a natiunalitatiloru“, dice inse cã dacu se vorbesce in Ungaria de o asemene cestiune, caus'a este a se cercà numai in confusiunea de concepte ce domnesce la noi, si afirma, cã dupa conceptele europene cuventulu „natiunalitate“ insemna „tienerea politica a cetatieniloru de cutare statu, de cutare natiune.“ Fãra de a ne demite la cercetarea originei acestu cuventu, i vomu spune dlui conte si toturor celoru de o parere cu dsa, cã dupa parerea nostra, si cre'lemu dupa a toturor cari au eugetatu mai de aproape asupr'a acestu obiectu, Europ'a nu potè inticlege sub cuventulu „natiunalitate“ — tiena-se ace'a de ori ce statu si sub ori ce forma — de cãtu: unirea conditiuniloru de origine, de semintia, de datene, de geografia, istoria, limba, relegiune si de interesulu cutarui paporu. Sè luãmu acum istoria a mana, s'o frun liresca si dlu conte si colegii dsale dela „P. L.“, se urmaresca viet'a romaniloru de 18 seculi d'in pasu in pasu, séu se caute numai in giurus si sè ne spuna: dacu trei millione si mai bine de romani d'in Austria unescu tote conditiunile de susu? dacu suntu ei natiunalitate? Da, domnitoru, natiunalitate am fostu si atunci candu gameãm sub jugulu robiei, cã-ci, multumita prevedintiei si bunului sentiu alu poporulu romanu, elu s'a sciutu luptà mai tare pentru natiunalitatea, decâtu pentru proprietatea sa! Natiunalitate am fostu si candu erãm considerati de straini in patri'a nostra mama, si a voi cine-va ca sè ne considere si asta-di numai cã natiunalitate séu plane sè ni-o deneghe si acest'a, insemna vointia de a ne reduce éra-si la conditiunea de sclavi, mai multu, insemna; intentiune de a ne rapl si ace'a ce n'au potutu luà de la noi 18 seculi de suferintiie. Nu potè fi dara nice vorba despre esistintia séu neesistintia de natiunalitati in Ungaria, cã-ci cumca existu natiunalitati, si inca destule, ba dora chiaru prea multe, — o vede si celu orbu care are ce-va cunoscentia despre impoporatiunea Ungariei, si nu o vede numai acelu, care cunosece Ungaria numai d'in cutare statistica, care i-a spus, cã acesta tiera e impoporata de 15,000000 de unguri.

Puntulu de disputa, intre noi si voi, prin urmare nu este esistintia séu neesistintia de natiunalitati in Ungaria, ei este cuventulu, care-lu credeti cã l'a creatu limb'a chiaru numai pentru voi, este cuventulu „natiune“ cu inticlesu de: factoru alu statului, inzestrata cu tote drepturile si binefacerile de cari se bucura celaltu factoru, ori carele, cu care impretna formeza marea comunetate, numita statu. Éca aci cuprinse in cãtu-va cuvinte tote dorintiele, tote dreptele pretensiuni a le romaniloru. Dacu dlu conte si cei de o parere cu dsa, ar' fi urmaritu numai cu ore care, cãtu de puticna, atentiune pasii romaniloru in tempurile mai d'in urma, s'ar' fi potutu prea usioru convinge, cã am inticlesu si noi, des'i tardu, dara totu-si destulu de tempuriu, ce'a ce insemna la unii „natiunalitate“ si „natiune“, cea d'antãiu adeca: o ciurda de omeni, de cari potu fi mai multe sub stapinirea celei de a dou'a. Astfeliu de inticlesu inse au potutu da conceptelor amintite numai Europ'a despotica, sugrumatoria de libertate, dara nice odata

Europ'a culta, liberala, si daca dlu conte cu „P. Ld“ si inspiratorii lui, — pote cu doru de a vedè reimprospetandu-se tempurile orbiei, tiraniei si ale absolutismului, ne aducandu-si aminte câ ei voru secerà ce semena, — se provoca la atari definitiuni, ca la concepte europene, sè nu-si uite câ acèst'a este cea mai mare insulta aruncata in fati'a Europei civilizate! N'au strabatutu inca pana la urechile vostre poterai-culu graiu a-lu poporului romanescu, care v'au repetitu de mli de ori câ ve cunoscè intentiunile? Ve provocati la concepte de a le Europei, carea ve demintiesce in totu momentulu, nevrendu sè mai cunoscè asta-di stapanu si aservitu? Nu vi s'a spusu de destule ori câ pre romanu nu-lu indetulesce libertatea individuala, ci doresce, ascepta, pretinde libertate si egalù indereptare natiunale? Crede-ti câ vi va succede a-lu despoia chiaru si de numele sèu? Desierte dorintie, visuri amagitorie! cari disparu d'inaintea puterniceii vointie a poporului, ce a venitu la cunoscintia derepturilor sale.

Libertate si egalù indereptare natiunale, in tota privintia, este just'a pretensiune a poporului romanu, si a totoruru poporelor compacte, coordinarea natiuniloru in statu, este devis'a nostra, pentru care ne vomu luptà cu tote armele legali, si carea mai curendu sèu mai tardu trebuie sè triumfe. Egalù indereptare cetatienesca, de care vorbesce „P. Ld“ si pentru care cere dreptu resplata: se ne lapedamu chiaru si de numele nostru, este o insulta pentru noi, carea numai de acè'a nu i-o intorcemu in asemeni bani, câ-ci romanulu a sciutu totdeun'a mai bine apretiu pre aceia, cu cari Pau asediatu sortea intr'o casa si la o mesa.

Emancipatiunea Evreiloru.

Avemu sè insemnamu d'in capulu locului, câ numirea ce se dà legii, si actului prin carele Israiliti d'in Ungari'a se fècèra partasi drepturiloru politice, „Emancipatiunea“ n'è bine alesa, câ-ci Israiliti in Ungari'a n'au fostu neci macaru clacasi (iobagi), cu atatu mai putienu selavi, manicipie, precum fusese d. e. Tiganii in Roman'a; si, cu tote câ intru intiesu politicu poteà sè se credia a fi selavi, ci usioru poteà totodata sè suferè lips'a drepturiloru politice pentru câ aflà destula recompensatiune intru buna starea materiala. È prea adeveratu, câ averile loru sunt fruptulu osteneleloru proprie si alu spiretului ce domnescè in toti fiii lui Israilu de a-si agonisi averi, ceea ce in cumpena apesa cateodata mai multu, decatu drepturile politice, cari adese ori remanu litera morta, scrisa pre hartia, precum trist'a esperiintia, ce o avemu chiaru noi Romanii, in câte si câte privintie, o dovedesce mai multu decatu de ajunsu, pana la pipaitu.

Poporele crestine a le Europei, in contr'a spiretului de blandetie si tolerantia alu Evangeliului au persecutatu pre Israiliti numai d'in caus'a relegiunei loru. Acesta nedireptate seculare trebuia reparata; acesta missiune umanitaria fu rezervata seclului nostru. Cumca legislatiunea Ungariei nu s'au mai potutu opune torintelui erà lucru invederatu, indata ce, dupa esemplulu anteriore alu altoruru staturu europene, senatulu imperialu de Viena incepù si elu in anulu trecutulu a se ocupà seriosu a deslegà asta cestiune ardiatoria. Nu potemu negà, câ diet'a Ungariei poteà sè mai amane inca câti-va ani, deslegarea, dar acèst'a inca ar fi fostu numai cestiune de timpu, câ-ci a infruntà cu cerbiela si indelungatu, opiniunea publica, nu-i erà cu polintia; daca au grabitu inse diet'a in locu de a intardià, au datu dovada de intieptiune politica, si acèst'a è meritulu ei. Cumca diet'a au facutu numai atatu-a, câtu nu se poteà refusà, se vede d'in acea impregiurare câ n' au aflatu cu cale a merge mai de parte, adeca n'au regulatu totodata si reporturile confesiunali a le Israilitoru fatia cu cele lalte confesiuni in privintia casatorieloru. Diet'a cunoscandu resentiuulu celu mare alu catoliciloru d'in Ungari'a in contr'a casatoriei civile, si vrendu a incungiu agitatiunile ce s'ar fi escatu prin o potinte opusetiune, s'au opritu acolo, unde vedeà câ fruptulu è coptu, l'au culesu, lasandu timpului a coce si cele lalte.

In legatura inse cu asiè dis'a emancipare a Evreiloru, diet'a va face, fàra indoieia si o lege de naturalisatiune, ceea ce s'au si amintitu intr' o siedin-

tia dietale chiaru d'in partea lui Deacu, care dechiarase atunci insu-si, cumca sulevandu-se cestiunea casatoriei civile, acèst'a ar da de viua opusetiune, câ-ci nu i-au sositu inca timpulu in Ungari'a. — Daca nu s'au prezentatu inca in dieta proiectulu de lege in privintia naturalisatiunii, caus'a erà, parte pentru câ corpulu reprezentativu nu voià sè turbure bucuria Israilitoru, parte pentru câ i lipsia timpulu fisicu, avendu a se ocupà cu intetire de alte cestiuni, cu cari erà napaditu d'in partea guvernului.

Fie-sce care statu are nu numai dreptulu, ci si detorintia de a se ingrigi, ca sè delatureze tote impregiuràrile, cari ar potè contribuì intr' o privintia sèu alt'a, de a dreptulu sèu melilocitu, la gignirea intereselor sale preste totu sèu a le locuitoriloru sèi in parte. Asiè in casulu de fatia, daca nu s'ar regulà legea emancipàrii Evreiloru prin o lege intieptea de naturalisare, ar amenintia periclu, câ-i ar navali in tièra o multime de omeni cari nu se ocupa decatu mai numai de daraveri (Geschäft), usuraria si alte meliloco de inavutire usiora si impreunata cu pauperisarea, ba chiaru si demoralisarea poporului pentru a carui desceptare si cultura, guvernele trecute au facutu prea putienu sèu mai nemica. O singura privire, fie si aceea numai fugitiva, a supr'a comunitàtiloru nostre rurale, este de ajunsu a ne convinge despre adeverulu asertiunii nostre. Cati s'au ocupatu de acèsta cestiune mai toti au devenitu la tristulu resultatulu câ acèstu traiu alu victiei ar' fi inradecinatulu in firea Evreiloru. De vomu cercà paginile istoriei, gasimu câ d'insii au fostu urgisiti de tote poporele d'in caus'a odiosei deprinderi, a isolarii, a netolerantiei religioase, a datineloru, etc. Vechii scriitori d. e. ai Romaniloru, i numia „gens fanatica Judaeorum“ si „o dium humani generis“ De scriitorii crestini nu voià sè amintescu pentru câ acèsti-a au potutu fi partiali d'in caus'a relegiunii. Dar, de atâte secle, de candu i-au imprasciatu. Titu imperatulu, vedemu pre Evrei resfirati preste tota fatia pamentului, pretotu indene vagabundandu, alergandu acolo unde este ce-va de caseigatu, cu unu cuventu, ocupandu-se mai numai de unulu si acelu-a-si traiu alu victiei, si inca celu mai usioru, câ-ci a brasdà pamentulu, nu este lucrulu Evreiloru. — Ei, ca poporu maritimu, au fostu indereptati spre victia comerciale, ceea ce li è comunu cu alte popore, d. e. Grecii, Anglii, Italianii, dar acèsti-a au si alte sute si mii de ocupatiuni, precandu cèi-a, abià se ocupa de unulu sèu altu ramu alu industrii. Sè adaugemu inca si observatiunea celoru ce afirma, câ tendintia seclului nostru spre materialismulu celu grosu, care amenintia a inecà spiritualismulu este productulu celu funestu alu lucràrii neobosite a Evreiloru. Intru adeveru ei, in posesiunea baniloru Europei, au reusitu a corumpe nu numai guvernele, ci si puterea cea mai mare, opiniunea publica, ce se manifesteaza in pressa, — tota press'a europèana è in manile loru! Sè nu mergemu de parte, Vien'a è aproape de noi, acolo press'a è a loru, opiniunea publica o facu ei si o facu dupa cum sufla ventulu si dupa cum li vine mai bine la socotela, dar totu intru interesulu loru materialu. . . Consciintia, moralitate nu gasesci neci cu lamp'a lui Diogene. Ba ni-se spune pre tote dilele câ acèste sunt fantasmagorie si cu cinismulu celu mai urusinatulu se predica totu numai si numai interesulu materialu. Veli bine, câ reulu provine de la guvernele inse-si cari s'au lasatu a se corumpe si au coruptu imprumutatu. Daca vre unu pasia de szolgabirò au pusu pre hai-luculu sèu ca sè-i traga lui Itigu vr'o doues-priedice cu alunulu, tota press'a Europei striga „barbarismu!“ Neci noi nu vremu prin acèst'a sè justificamu vre o fapta d'in cele multe brutale a le arbitriului ce domnescè in tier'a nostra, ba le detestamu d'in sufletu, le condemnamu, dar ca de esemplu pote scrvi, spre intarirea asertiunii nostre de mai susu, mai adaugandu câ decumva amintitulu szolgabirò ungurescu ar fi chinuitu d. e. una suta de romani neci unui diurnalistu strainu nu i-ar fi trecutulu prin minte de a-si redicà cuventulu pentru aperarea demnitàtii omenesce, si de o face acèsta detorintia unu peccatosu de redactoru romanu, indata si-atitia carbuni in capu, legiunea mercenariloru sufla in bucinulu courptiunii, câ se face agitatiune in contr'a autoritàtii, si câte tote pre socotel'a civilisatiunii moderne. Cetitorii nostri si-voru fi aducandu a minte

despre acelu atacu necrutiatoriu alu diurnaleloru straine (precum diseramu, tote in soldulu evrei oru) redicatu si indreptatu in contr'a guvernului Romaniei pentru deplorabil'a intemulare de la Ga'ati, a carei-a causa erà Turcii, precum s'au constatatulu in urma, era nu guvernulu romanu. Fiindcà aici ajunseramu la o parte a cestiunii carea ne intereseza mai de aproape, cetitorii nostri voru potè observà in lata câ precludiulu, ce deleramu acèstui artichu, au fostu cu intentiunea, de a se lamuri lucrulu d'in tote partile, si câ acèstu precludiu nu este de prisosu, ci stà in strinsa legatura cu cestiunea la a carei-a deslegare ni-s'au cerutu respunsulu, si noi ne am insarcinatu a-lu si da dupa vederile si convictiunile nostre, feriti de ori ce patima sèu ura, urmandu singuru obiectivitatea cestiunii inse-si.

(Va urmà.)

Activitatea dietei Ungariei.

(Urmare.)

Siedintia d'in 13 iuniu decurse forte sgomotosu desbatendu-se adresa, ce aveà se cere ajutoriu pentru cei daunati prin frigulu d'in maiu. Csánády d'in stang'a estrema nu vede altu meliloco pentru ajutorare decatu restitirea guvernului constitutiunale dupa legile d'in 1848, ce este a se cere de nou de la Monarcu prin o adresa. Deák propune, ca, de ora ce Maiest. Sa a luatulu initiativ'a pentru a se pune la cale ajutorarea daunatiloru, sè nu se tramita adresa, ci o simpla resolutiune.

La ast'a se escà o disputa infocata, care durà in doue siedintie intregè. Partea estrema a stangei se luptà mortisiiu pe langa restaurarea ministeriului si dicasterieloru constitutiunali si multi atacara chiaru si pre Deák, dicundu, câ elu cu decisiunea lui vre sè faca imposibile recastigarea constitutiunii.

Vendu lucrulu la votu, in siedintia d'in 14 iuniu se primi propunerea lui Deák cu una majoritate insemnata.

In siedintia d'in 15 iun. trecundu la ordinea dilei se cètesce propunerea respective decisiunea facuta de Deák, carea d'in punctu in punctu se primesce mai fàra nici una observatiune.

Dup' acèste se desbatu propunerea lui Geduly facuta in privintia acusticeii casei, a carei esintia è: sè se esmita o comisiune de cinci, care va avè a face unu proiectu pentru delaturarea defectulu acusticu alu casei. S'a decisu a se transpune la comisiunea esmita pentru institutelu publice.

In siedintia d'in 26. iun. dupa autenticarea protocolulu siedintiei precedinte, presiedintele areta casei actele sosite, intre acèste si o petitiune a teatrului sèrbescu, in care cere ajutoriu d'in fondulu tierci. — Ant. Csenger y cètesce raportulu delagatiunei regnicolari ungaro-croate, care cuprinde pretensiunea croatiloru pentru dreptulu de paritate, pentru integritatea teritoriului croatu, de care nu concedu a se desparti nici Fiume, nici insul'a Mur'a. Croatii afara de uniune personale si comun'a incoronare a regelui nu mai voiescu alta comuniune cu Ungari'a, care pretinde ca si acèst'a diferentia sè se pertracteze in diet'a d'in Pest'a.

And. Medanu a recursu la casa, ca sè i se dec diurnele de candu si-a tramisu credentialele, era nu numai de candu fu verificatu. Comisiunea respectiva a fostu de parere a i se respinge rogarea, ce casa a si primitu.

Apoi se cètesce prea inaltulu rescriptu reg. prin care se amana diet'a d'in caus'a resbelului eruptu intre Austri'a si Prussi'a. Dup'a cètirea acelu rescriptu Deák face propunerea: casa deputatiloru si-esprime parerea de rou, câ se amana diet'a, ce inse nu o considera de inchiarea lucruriloru d'in acèstu anu; spereza, câ Maiest. Sa dupa finirea resbelului era-si o va conchiamà. Radimandu-se pe adresele de pan' acum, do-resce restitirea perfecta a constitutiunii.

Propunerea lui Deák se primi cu majoritate, apoi autenticandu-se protocolulu siedintiei presinte, presiedintele si-iè romasu bunu de la dieta, si redica siedintia.

Diet'a s'a redeschisu numai la 19 nov. prin unu rescriptu reg. care accentueza necesitatea de a se regulà causele comune cu imperiulu inregu. Lipsindu unu numeru mare alu deputatiloru se decise, ca discusiunea asupr'a acèstui rescriptu reg. sè se incepa numai peste câte-va zile.

Siedintia d'in 23 nov. durà numai vr'o diurnetate de ora, in care intre petitiunile sosite se presentà un'a de la comun'a basericesca d'in Macàtu (Mako) in contra eppului d'in Oradea mare. Apoi se pune la ordinea dilei pe 29 nov. discusiunea asupr'a rescriptului reg.; candu dupa raportulu presiedintelui despre nescari eveneminte mai importante, ce s'au intemplatulu in restempulu de la iuniu, se mai cètesce odata rescriptulu si dup' acè'a urmatori'a propunere a lui Tisza. „Diet'a sè alega o comisiune de 15 membri spre a compune unu proiectu de adresa la rescriptu cu motivare, câ diet'a se tiene nemiscata de continuitatea de dreptu si câ diet'a fàra vatamarea continuitàtii de dreptu, nu mai pote procede mai incolo la lucrare, din causa câ cu tota adresa de mai nainte, regimulu nu le a concedu restitirea legiloru in inregu; sè se rogo dar' de Mai. ca se implinesca acèst'a dorintia, câ atuncia se voru apucà atatu de causele comune, câtu si de celelalte negotie dietale, spre multumirea pretensiuniloru celoru indreptatite si ecuitabile ale cetatieniloru, na-

ționalităților și confesiunilor. După cetirea acestei propuneri se școlă Deák și pune propunerea sa, promisa totu în ședința de mai înainte, pe măsă dietei. Cuprinsul propunerii lui Deák este următorul: „In adresele de mai înainte asternute Mai S. despre continuitatea de dreptu ne amu rogatu ca constituțiunea și legile nostre să se restituie în deplină loră potero, mă să se și executese intrandu continuitatea de dreptu facticu în vietă, că numai asiē se pote multumi natiunea; acestă inse în rescriptu nu se afla. Asiē elu propune o adresa la Mai. spre a urgită restatorirea constituțiunei ngiari și facticu continuitate de dreptu, prin urnare totu cele ce au cerutu prin celelalte adrese; dar' se pomenesce în adresa și despre comisiunea de 67, că s'a alesu cu scopu, ca să lucre despre statorirea cauzelor comune, între Ungari'a și tote celelalte țieri, unu proiectu, care inca nu s'a luat înaintea. Inse dietă va luă în consideratiune observatiunile facute în regiulu rescriptu asupra temeii acesteia atunci candu se va pertracta proiectulu comisiunei, ér' comisiunea numita să-si continue lucrările. Asiē să se alega pentru compunerea unei astufolii de adrese o comisiune de 15.“ Ambele propuneri se otarira a se pune la ordinea dilei la 1 dec.

A treia ședința a delegatiunei austriace.

Ședința se deschile în 23 ian. la 11½ ore prin cont. Auersperg. Delegatii sunt de fatia mai toti. Dr. Berger asta-di s'a infatisiatu pentru primă data, și si-a luat locu în stangă în derctulu cardinalului Rauscher. Pe bancă ministeriale: bar. de Kuhn. — După cetirea protocolului ședinței d'in urma prin Dr. Toman, se impartesescu serisorile incurse. — Cmedariulu de statu bar. Beust tramite o scrisore, în care secretariulu de curte, bar. Kraus, se propune ca mediu-locitoriu între delegatiunile austriaca și magiara. Presidintele presinta adunării pre funcțiunariulu nou Kraus, și acestă ocupa locu la măsă reprezentantilor regimului. Se impartiescu regulamentul tiparitu alu afacerilor și registrulu locuintieru delegatiloru. Objectulu d'antân alu ordinei dilei a fostu cetirea propunerii regimului în privința budgetului pentru anulu 1868. Conte Wickenburg propune să se alega una comisiune de 20 membri d'între delegati petru desbat rea acestui objectu. (Se partinesce în numeru însemnatu). Bar. Hoek motiunea împoternicirea presiului spre a îndrumă la comisiunea budgetaria propunerea regimului, ce se astepta, în privința unui creditu estraordinariu pentru bugetulu militar. Se primese. Inlata se incepe alegerea comisiunii. Scrutiniulu areță urmatoriulu rezultat: bilete de votu: 57; au capetatu: Dobbhoff, Hoek, Jablonowski, Lasser, Schindler, Serinzi, Skenc, Wrba câte 57, Bauhans, Demel, Eichhoff, Figuly, Kaiserfeld, Mertens, Pipitz, Zyblkiewicz, Ziemiakowski câte 56, Pratobera 55, Rechbauer 54, Franciscu Grosz (Wels) 53, și Wolfrum 52 de voturi. Ședința se inchide cătea 1 ora.

În ședința de la 23 ian. s'a petrecutu alegerea comisiunii bugetarie. În acestă sunt reprezentate tote fracțiunile. Kaiserfeld fu alesu de presi-dintele întregii comisiunii, precum și alu subcomisiunii a supra budgetulu financiaru, fiindu că comisiunea indata după inchiderea adunării plenarie s'a constituitu, și s'a împartitu în trei secțiuni: pentru bugetulu de resch, financie și afaceri straine. Precum se vede acesti domni se apuca de lucru cu nesuintia, care este de recunoscutu, inse care si-perde însemne atea prin împregiurarea, că nu numai delegatiunea senatului imp. e chiamata a decide cu votulu său a supra afacerii celei mai importante: a bugetulu comunu; delegatiunea magiara inca are de a-si da votulu la trebă acestă, și ea neci decum nu se șilesee asiē tare ca delegatiunea senatului imper. pentru că șimiu, că pre mane a detiermuru o ședința, în care se va pertractă mai antân regulamentul afacerilor. Nu se crede, ca acesta traganare să fie tententiosa, fiindu că probabilmente mai sunt inca câte-va întrebări preliminarie, a supra carora trebuie a se decide, înainte de a se propune delegatiunii magiara bugetulu. Inse delegatiunile aru veni într'o pusetiune singulare fatia ună cu altă, dacă numai atunci ar incepe ună, candu cealaltă a finitu. Ar fi bine ca delegatiunea sen. imp. să nu se șilesea într' atâta mesura.

Miscaminte de administratiune în comitatulu Bihariei.

Cause administrative de resortulu vico-comitelui primariu au incurse pana la 2 maiu 1867, 3026, au remasu în restantia 60; în anulu întregu au incurse 8134, d'in aceste s'au decisu 8087, decurgu 37. D'in cause judiciarie, cari se tienu de vico-comitele primariu, au sositu de la 11 maiu: 1503, s'au primitu d'in provisoriu restantia de 98. Deci au fostu d'a se decide sumă totale de 1601. D'in aceste în decursulu anului s'au decisu 1289, au remasu în restantia 312.

La tribunalulu civile în anulu 1867, au incurse 10,741 cause, pana la finea anului s'au decisu 9713, sumă cauzelor de restantia primite de la provisoriu 859, d'in aceste s'au decisu 777. D'in causele incurse preste anulu întregu, au remasu în restantia 1041.

La cartea funduaria în anulu acestă au incurse 13343, sumă cauzelor d'in 1866 remase în restantia de 4624, restantia de la provisoriu din anulu 1867—3900. D'in aceste s'au decisu 16,714, sunt în restantia 5152.

La tribunalulu penale d'in causele remase d'in provisoriu s'au decisu 604. În anulu acestă (1867) de la organizarea constituțiunale au incurse 4056, d'in aceste s'au decisu 3641, restantia totale este 584.

La tribunalulu orfanale au remasu în restantia de supu provisoriu 1094. Pana la funcțiunarea constituțiunale au incurse 2334, la olalta 4328. D'in aceste s'au decisu în tempulu provisoriu 1869, s'a predata restantia de 2459. De la 1867. 11 maiu au incurse 3578, suma totale 6037, d'in aceste s'au decisu 3915.

Va se dica în anulu întregu 1867 au fostu de a se decide 7906 cause, d'in aceste s'au decisu 5784, sunt în restantia 2122.

Judii cercuali supremi și subjudii cercuali cu inceputulu funcțiunării constituțiunale au primitu în restantia d'in provisoriu 3985 de cause, de atunci au incurse administrative 27,685, s'au decisu în decursulu anului 25,284, remanu în restantia 1254. Cause civile au incurse 13,583, s'au decisu 10,585, sunt în restantia 2292.

Cause criminale au incurse 6403, s'au decisu 5163, sunt în restantia 1240.

Politiali au incurse 548, s'au decisu 485, sunt în restantia 56.

Orfanali 2797, s'au decisu 1591 au remasu în restantia 1206.

Cause de secțiuni au incurse 650, s'au decisu 232, restantia e 18.

Suma totale 51,112, s'au decisu 43,346, au remasu în restantia 7766. (M. U.)

Romani'a.

Jurisdictiunea consulară în Romani'a.

Peyssonnel citēja apoi urmatorulu esemplu, relativu la strabunii familiei Lensu:

„Celu mai mare d'între frații Lensu (Linchou), negocianti francesi stabiliți în Moldova, se bucură de cea mai deplina încredere a lui voda Constantinu Racovitia, la care se află în calitate de camarar-siu. Elu fundă la Galati o casa de comerciu, a cări-a direcțiune o dade tatalu său și fratiloru săi. Acestu stabilimentu eră în flore în totu cursulu domniului lui Racovitia. Succesorulu acestui-a, Alexandru Ghica, privi pe frații Lensu că pe nisea omeni periculosi prin devotamentulu lor pentru Racovitia, și supuse la totu felulu de vesatiuni, și sili a abandonă casa lor de comerciu, și forță a plecă d'in țiera, fără să li fi lasatu timpulu necesaru pentru lichidarea socotelorulu, și merge cu neumanitate pina a înșulă pe betranulu Lensu tata! . . . *).

Ori cine întielege, că în faciă unui asemenea regime, d'in care rapacitatea fanariotica stersese tote urmele de pudore, candu domniului său, mai bine dicandu, beii, nu se rusinau de a înșelă pe bietii neguțitori prin credite silnice și asigurări fictive; candu fă-care boeru cauta cu lacomia la pungă comerciantulu, ca la unu midilocu, ce i-ar potē procură lui sēn în mulu seu cucă de hospodar; — înființarea consulatelor eră indispensabile.

Inse altă este unu consulatu și altă e jurisdicțiunea consulară.

Altă este a protege pe omenii d'in alte țiere contra arbitrarului localu, intercedandu într'unu modu demnu în favorea lor; și altă este ciudața pretensiune de a se face judecatoru și administratoru într'unu Statu ce nu este alu nostru.

Cumcă consulatulu și jurisdicțiunea consulară suntu doue lucruri cu totul diferite; dovadă cea mai decisivă este, că primii consuli austriaci și rusesi în Romani'a, nici nu se gândeau macaru de a se amestecă cătuși de puțin în prerogativele judiciare ab antiquo ale țierei nostre.

Anu spusu mai susu, că consulatulu rusescu se înființă la 1782 și acelu austriacu la 1783.

Ei bine, în 1784, adeva cu doi ani după fundarea consulatului rusescu și aproape cu unu anu în urmă acelu austriacu, principele moldovenescu Alexandru Muruzi acordă neguțitorilor austriaci unu crisoavu, unde figureza doue alineaturi, dintre cari unulu este absolutmente, ér' celu-laltu în mare parte contrariu pana și ideii jurisdicțiunii consularie.

Cea ce-i remarcabile, este că crisovalu în cestiun s'a datu la lumina în traducere italiana în opera lui Raicewich, celu d'antân consulu austriacu în Romani'a și carele mai publica alaturea firmanulu Porticii Otomane despre recunoscerea sa în calitate de agentu generale alu Austriei în ambele principate Moldova și Țiera Romanesca.

Pentru mai multa autenticitate, reproducemu

*) Peyssonnel, Sur la commerce de la Mer Noire, Paris, 1787. t. 2, p. 205—208i

aci ambele alineaturi în limba italiana a consulelui austriacu Raicewich, și în versiune romanesca:

Ed intorno alle dispute e litigi che qualch'uno di questi Mercanti, o li loro uomini, avessero con qualche nostro suddito paesano, non contentandosi casualmente della giustizia delli Spravnici, possa appellarsi al nostro Divano, ed in tale occasione li litiganti devono essere mandati dalli Spravnici avanti di Noi per fare la totale definizione.

Accadendo poi, chē qualcheduno di questi nominali sudditi commettesse qualche delitto, li Spravnici non abbino la facoltà sopra costoro di carcerarli, o altrimenti castigarli, ma di mandarli subito quà, denunciando il fatto del loro delitto, per poter procedere a tenore delli antichi trattati, che sono eseguiti in Constantinopoli, e si osservano anche qui per le stesse ragioni . . .

In privintia neintielegeriloru și proceselor între vre-unulu din acei neguțiatori sēu omeni d'ai lor și între vre-unulu din supusii nostrii pamenteni; întemplantu-se ca se nu fia muliamitu cu judecată ispravniculu, apoi va potē apela la divanulu nostru, în care casu ispravniculu va fi datoru a trimite pe cei împricinati dinaintea nostra, pentru ultimă hotarire.

Atunci inse candu vre-unulu d'între acei suditi va fi comisu vre-unu delictu, ispravniculu nu are facultatea de a lu întemnită sēu de a lu pedepsi elu însuși într'altu modu, ci trebuie pe data să lu trimita aci la noi, denunciandu felulu delictulu, pentru ca noi se urmăm apoi în sensulu anticelor tractate, cari se pazescu la Constantinopole și cu acei-asi rațiune se observa inca și aice . . .

Asiē dara, chiaru după înființarea consulatelor în Romani'a cu scirea, cu învoirea lor, ba inca tocmai a celui mai capriciosu și a celui mai pretentiosu d'între ele, anume a consulatulu austriacu, în fruntea carii-a se află atunci Raicewicz, — supusii straini, stabiliți în Romani'a, erau subordinați în cauza civile și comerciale judecării tribunalelor romane, cu dreptulu de apelu numai cătra divanulu domnescu, pe care dreptu însa lu aveau toti locuitorii țierei.

Pe de alta alta parte, în privintia proceselor criminale, supusii straini erau subordinați cercetării administratiunii romane, care constată faptul, și apoi trimitea pe celu vinovatu dinaintea lui voda pentru primirea penalității cuvenite.

Frasca despre *vechile tratate* este camu obscură; daru nici într'unu casu ca nu se pote luă în întielesulu de a se dă criminalulu pe mană consulatulu respectivu, de vreme ce singurele doue consulate de atunci, esistau în țiera d'abia de unu anu sēu doi, pe candu crisovalu vorbese „delli antichi trattati.“

Acestu documentu, publicatu anume în opera primulu consulu austriacu în Romani'a *) ar potē servi, după opiniunea nostra, ca o arma forte puternică în mane unu barbatu ca d. Dimitrie Bratianu, care prin o interpretatiune solida și abila ar sē negresitu a mai sporî țaria argumentulu.

D'între tote poterile cele mari, nici Franci'a nici Prusi'a, nici Angli'a nu potu avē asta-di vre-unu interesu de a cere mantinerea jurisdicțiunii consularie în Romani'a.

Nici Rusi'a nu credemu se țiena atātu de multu la această anomalia, judecanlu după amabilitate cu care s'a grabitu a retrage stabilimentele sale postale de pe teritoriulu nostru, și cu atātu mai vertosu că supusii rusesi în Romani'a suntu în genere prea puțin la numeru.

Și catu pentru Austria să aretamu cartea consulelui seu Raicewich . . .

Asiē dara:

1. Legislatiunea romana antica, adeva pana la 1700, atātu civile precumu și penale, cuprin lea nescie principie diametralmente opuse jurisdicțiunii consulare.

2. Relatiunile nostre diplomatice pana la aceeași fatală epoca cu tote statele învecinate probeza de asemenea, că toti strainii petrecatori în Romani'a au fostu totu d'a-una datoru a se supune tribunalelor și a administratiunii locale.

3. Princele consulate s'au înființatu în țiera nostra d'abia suntu a cumu optu-dieci și cinci de ani, supu dominatiunea nenatiunale și nelegitima a fanariotiloru, și totuși nici chiaru atunci, la înființarea acelor consulate, nici chiaru Statele cele mai ostile în lependinței nostre natiunale, precumu buna ora eră Austri'a, nu cutezau inca de a se gânde macaru la vre-o jurisdicțiune consulară, ci aveau în vedere curatu numai protēgerca comerțulu strainu prin nisea intercesiuni amicale pe langa guvernulu romanescu.

Eta faptele!

Tote acestea n'au a face cu istoria politiceii francesce în Oriente supu regele Franciscu I, și prin urmare nici cu memoriulu d-lui Vasile Boerescu!

„Rom.“

B. P. Hajdeu.

*) Osservazioni storiche intorno la Valachia e Moldavia; Napoli, 1788. p. 302—303.

Dupa sevarsirea solemnitatii deschiderii corpurilor legiuitorie, d-i Senatori se dusera la sala Senatului si, cu tote ca nu se aflu in numeru pentru a se potè constitui, totu-si, conformu regulamentului, trecura in sectiuni si incepura lucrarea verificarii titlurilor; adisi-urmara lucrarea. Ast-felu si Camer'a; aflandu-se in numeru, a trecut in sectiuni spre a procede la lucrarea verificarii titlurilor „Rom.“

Noutati Straine.

RUSSIA. De la marginile Poloniei i se serie foiei „Ostsee Ztg.“: In foiele straine inca totu mai potemu ceti faime exagerate despre inarmarile rusesti si scopurile acelorasi. Faimele aceste-a mai de multe ori sunt inventiuni mintiuose, cari mi-tienu de detorintia a le reduce la adeverat'a loru valore. Observazu cu asta ocaziune numai atâta, ca inarmarea Rusiei nu are altu scopu, decâtu acela ce lu au Austria, Francia, si Prussia cu inarmarea loru. Dispusetiunile aceste nu se facu pentru o agresiune directa, ci numai pentru intarirea armatei, ca la unu casu de resboiu si Russia se pota pasi cu tote poteri-le pentru apărarea interesloru sale. Fauritorii faimelor despre pregatirile Rusiei dîcu, ca se pregatesce a atacà Turcia, ca scopulu ei este a pune capetu imperiului otoman, si pentru aceea si-transporta legiunile câtra marginele Moldovei in o masa d'in ce in ce mai mare. Dar' presupunerea acest'a o demitiesce acea imprejurare importante, ca nou'a strafarmare si drumurile de feru inca nu sunt indeplinite. Si asid sustinerea pazei pentru Russia câtu si pentru celelalte poteri este de o potriua cestiune de vietia. — In câtu potemu cunoace, d'in foiele ofic., scopurile guvernului ruscesu, Russia nice candu s'ar' escà in Serbia ce-va turburare, n'ar' atacà Turcia, ci s'ar' nescu a face ca acest'a se recunoasca principiu de neintervenire.

— „Russ. Invalid.“ analisandu program'a bar. Beust, csiita in „Pesti Napló“ cu indignatiune respinge presupunerea, ca Russia ar' luà partea cea mai mica la agitatiunile poporeloru slavice d'in provincie austriace si turecesci. Numit'a foia dîce, ca aceste cabinete numai pentru ace'a acusa cu atari tendintie pro Russia, fiindu cânu voiescu a-si recunoasca vin'a loru. Dupa parerea „Invalid-ului forte usioru s'ar' potè desvetià slavii atâtu d'in provincie austriace câtu si d'in cele turecesci, se nu cocheteze cu Moscovi'a. Faca numai Austria, ca slavii se fie egali cu nemtii si ungurii, si se va convinge, ca propagand'a rusesca nu va avè nice unu cfeptu.

ITALIA. Câte-va foie neapolitane agiteza de unu tempu incoce energiosu, ca Neapolulu se fie capitala Itali. Loculu antâiu lu ocupa foia „Il Mediterraneo“. Caus'a acest'a fu renoita prin un'a poesia a sociei lui Ratazzi, publicata in foia „L'Indépendent“ Nr. 4. l. c. Feme'a acest'a inzestrata cu talentu poeticu a resuscitatu sperantia neapolitaniloru, ca de-

cumva nu voru casigà Roma, Neapolulu trebuie se fie capitala Itali. Acest'a e dorintia generale a tuturoru Italianiloru. „Il Mediterraneo“ era-si se ocupa cu ile'a ca câtu folosu ar' potè trage Italia d'in un'a aliantia cu Prussia. Luandu de base cugetulu, ca Italia numai unita cu Prussia va potè resiste cu succesu armelor francese, acestu diurnal afirmu cu tota positivitatea, ca Francia inca ar' avè pre Austria ca aliata. In Nr. 2 alu l. c. nesuesce a aretà cetitoriloru sei situatiunea, care ar' urmà daca Austria ar' irumpe prin Tirolu in Lombardia, Francia trecandu Alpii ar' ocupà Piemontulu, ar' aselià Alexandria, d'in Roma s'ar' retrage apoi armat'a francesca, Sicilia si Neapolulu ar' romanè de totu isolate. Diurnalulu memoratu deduce d'in aceste esaminari, ca Italia nu potè legà aliantia cu Prussia, fâra cusc-si periclitaze esisintia. Totu acesta foia in numerulu seu d'in 4 ianuaru se incerca a dovèli, ca Prussia nu potè romanè multu tempu pe locu, ca ea trebuie se-si maresca poterea incontra vointicii Franciei si a Austriei. In Nr. 6. recomanda cu totu alinsulu federatiunea italiana, si avizeza la rezultatele, cari si-le-a casigatu acesta sistema in Elvetia si in America de la media nopte. — In bataiele, ce s'aru intrepinde cu strainii, cu multu e mai tare statulu federativu, decâtu celu contopitu — asid-si finesce acestu diurnalulu articulu. Dar nesuintia lui de a conturbà unitatea Itali spre norocire nu este partinica de câtu de o fractiune neînsemnata si ambitiosa.

AMERICA. Montes, presidienele congresului a respunsu cu unu vorbire mai lunga la cuventulu lui Juarez, impartesitu si in foia nostra; reproducemu urmatoriele, ce se referescu la interventiuca francesca: „Unu principe, care stâ in fruntea unui poporu d'intre cele mai puternice si eroice ale Europei, a fostu determinatu se derime republiea messicana si se arelice unu tron pe ruinele acc'cia-si. Antecedintiele de la Soledad d'in 19 feb., nota comisariiloru francesi dtu 1. Apr. 1862, rentomarea legiuniloru francesi, intemplantu in 20 a aceleia-si lune, fâra ca se se fie retrasu d'in cob de Paso-Anchon, cercuariulu generalulu Bazaine dtu 11 oct. 1865. voru servi de monumente eterni causei nostre drepte. Republic'a inse a remasu invingatoria. Ea repeteza dechiaratiunea d'in 12 Apr. 1862 si acum inanitea lumii intre-gi: „Locuitorii pacimici francesi d'intre noi se punu sub scutul legi oru si jurisdictiuniloru messicane.“ — Ar' fi lucru nedreptu a atribui poporulu francesu a cea ce numai capulu aceluia a facutu; pres'a nede-pendinte si tribun'a libera ni-a judecatu caus'a dupa drepte. — Vorbirile nepartiali a le lui Berryer, Picard, Thiers, Jules Favre sunt avant-gardele unei politice ratiunabilii si drepte, care ni va recunoace dreptulu si ni va da recompensatiuni pentru vatamârile comise incontra nostra. E durerosu, ca necesitatea intaririi pazei nu a iertatu guvernulu a se portà si la invingerea d'in inniu cu asemenea blandetia, ce a doveditu mai tardiu. — Dar' nu trebuie se uitâmu

ca binele statulu e legea suprema; usurpatoriulu a datu devedi nenumerate, ca inaintea lui nu apesanimicu a leveratele dorintie ale poporulu messicanu, a sciutu bine, ca numai d'inainte panganelor francese s'au supusu câte-va provincie, si totu-si s'a numitu pre sine imperatu alu Messiculu. Esisintia lui dara a fostu necompatibilu cu linisceca republicei.

Sciri electrice.

Viena 25. ian. „W. Ztg.“ publica o decisiune a imperatulu, in intelesulu carei-a archiducele Albrecht este numitu comandante alu armatei, cu misiunea de a veghià a supra armatei, de a formà o armata apta spre bataia si de a face in asta privintia propuneri ministrulu de resbelu.

Comisiunea esmisa de delegatiunea magiara pentru a detiermuri regulamentulu afaceriloru, si-a finitu lucrârile. Regulamentulu e gatitu dupa cel'a alu casei reprezentantiloru magiare, s'au facutu totu-si câte-va simplificatiuni si despusctiuni noue, re-chiamate de natur'a propria a institutiuniloru. Comisiunea a proiectatu, ca notariulu, daca va fi intrebatu, se interpreteze ori-ce decisiune ori deliberatu ce va enucià presi-liubu. Sielintia cea mai de aproape asta-di.

Madridu 25 ian. Regina a amnestiatu pre toti cei cempromisi in revolutiunile de la 1866. si 1867.

O. O. Cetitorii nostri sunt rogati ca indata ce nu ar primi vre unu nr. alu „Federatiunii“ se rec'ameze de locu in scrisori deschise pre cari se se serie „Reclamatiuca“ si pentru cari nu se platesce portulu postei, a loca prin epistole nesigilate si nefrancate.

La inceputu, pana ce se tiparescu adresele, nu se potè delaturà cu totulu neregularitatea in speditiune. — Toto lata incunoscintiamu, ca terminulu de prenumeratiune tiene de la 15 Jan. pana la 15 Aprile si respectivu de la 15 Jan. pana la 15 iuliu 1868, cal. nou, adeca de la datulu canlu au esitu Nr. 1 socotindu-se 3. seu 6. lune, etc. In fine rogâmu pre toti acci O. O. DD. cari voiescu a avè diurnalulu nostru, ca se binevoiesca a grabi cu insinuarea la prenum. pentru ca se ne potemu orientà de tempuriu in privintia numerulu exemplarielor de tiparitu, — altmintrea nu se voru potè capetâ nrii de la inceputu.

Redactiunea.

Proprietariu, redactoru respundictoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	10 „ 24 „	10 „ 51 „
„ Neuhäusel	1 „ 23 „ diu'a,	1 „ 54 „ nôptea
„ Pest'a	5 „ 19 „ d. m.	6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	7 „ 54 „	9 „ 14 „
„ Segedinu	12 „ 12 „ nôptea,	2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	3 „ 55 „ dem.	7 „ 47 „
„ Jasenov'a	8 „ 4 „	*)
„ Beseric'a-Alba	8 „ 40 „	„
Sosescu in Baziasiu	9 „ 10 „	„

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.	
„ Beseric'a-Alba	6 „ 27 „	
„ Jasenov'a	7 „ 6 „	
„ Temisior'a	10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem.	
„ Segedinu	2 „ 26 „ nôptea, 12 „ 53 „ diu'a.	
„ Czegléd	6 „ 35 „ dem.	6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	9 „ 55 „	9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	1 „ 52 „ diu'a	1 „ 30 „ nôpt.
„ Posionu	4 „ 48 „ d. a.	4 „ 12 „ dem.
Sosescu in Vien'a	la 6 „ 36 „	6 „ — „

Jasenov'a-Oravit'a.

De la J a s e n o v ' a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a
„ Jam	9 „ 12 „
„ Racasdia	10 „ 12 „
Sosescu in Oravitia	la 10 „ 57 „

Oravit'a-Jasenov'a.

De la Oravit'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.
„ Racasdia	4 „ 45 „
„ Jam	5 „ 38 „
Sosescu in J a s e n o v ' a	la 6 „ — „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	6 „ 35 „ deman.
„ Czegléd	9 „ 27 „
„ Püspök-Ladány*)	1 „ 58 „ dup. med.
Sosescu in Oradea	la 4 „ 38 „

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde sosescu la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Sosescu in Püspök-Ladány*)	12 „ 48 „ diu'a
„ Czegléd	5 „ 41 „ ser'a
„ Pest'a	8 „ 37 „
„ Vien'a	6 „ — „ demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	6 „ 25 „ deman.
„ Czegléd	9 „ 47 „
„ Szolnoco	11 „ 2 „
Sosescu in Aradu	la 5 „ — „ ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Solnoco	4 „ 22 „ dupa mediadi.
Sosescu in Czegléd	la 5 „ 33 „
„ Pest'a	8 „ 37 „
„ Vien'a	6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	1 „ — nôptea.
„ Monacu	5 „ 45 deman.
„ Stuttgart	11 „ 45 „
„ Mühlacker	12 „ 55 diu'a.
„ Carlsruhe	2 „ 10 dupa med.
„ Strassburg	5 „ 25 „
Sosescu in Paris	la 5 „ — demaneti'a.

Paris-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Stassburg	8 „ 57 „ dem.
„ Carlsruhe	10 „ 40 „
„ Mühlacker	12 „ — „ diu'a.
„ Stuttgart	1 „ 20 „ dupa med.
„ Monacu	8 „ 30 „ ser'a.
„ Salzburg	1 „ 30 „ nôptea.
Sosescu in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, sosescu in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 „ Aradu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore ser'a, sosescu in Sibii la 2 ore 15 minute nôptea. Cale are 34 1/2 mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.
 „ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. sosescu in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 1/2 mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 „ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.
 „ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, sosescu in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 1/2 mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 „ Orsiova la Temisior'a pleca domineca' marti-a, mercuri-a si vineric-a la 6 ore ser'a, sosescu in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatori'a.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. sosescu in A. la 11 ore 45 minute diu'a. Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
 „ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, sosescu la 7 ore 45 minute ser'a.
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. sosescu la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 1/2 mile, tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. sosescu la 11 ore 50 min. diu'a.
 „ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. sosescu la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 1/2 mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 „ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu la 9 deman.
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineric-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, sosescu la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore demin. sosescu la 2 ore 55 min. noptea.